

Kedy vyhľadať logopéda...

- Milí rodičia,

blíži sa zápis do školy a jedna z oblastí, ktorá je dôležitá pre úspešný vstup dieťaťa do školy, je **reč dieťaťa**, ktorá by mala byť z hľadiska gramatiky a výslovnosti správna. Niektorí z Vás dostali z materskej školy informáciu o tom, že Vaše dieťa má ťažkosti práve v tejto oblasti.

Keďže čítanie a písanie sú písomnou podobou reči, ťažkosti v hovorenej reči sa často odzrkadlia v problémoch aj v škole. Ak dieťa nedokáže správne vysloviť hlásku, nedokáže ju správne prečítať. Ak je menej zrozumiteľná hovorená reč, dieťa bude mať ťažkosti s hlasným čítaním.

Výslovnosť, jazykové a komunikačné schopnosti dieťaťa **veľmi úzko súvisia s učením**, preto treba ich rozvoju venovať pozornosť už od útleho veku a vzhľadom na dlhé čakacie doby, kým sa dieťa dostane do logopedickej starostlivosti, je vhodné vyhľadať logopedickú starostlivosť čo najskôr.

Kedy je potrebné vyhľadať pomoc klinického logopéda?

Tu sú orientačné **vývinové „výkričníky“**, ktoré vám môžu prezradiť viac o tom, či je reč vášho dieťaťa primeraná:

1 rok: Dieťa nedžavoce. Nepoužíva gestá. Nereaguje na svoje meno. Nežiada o pomoc, ak ju potrebuje. Nenadväzuje a neudržiava očný kontakt.

2 roky: Dieťa nemá záujem o komunikáciu. Má slabé porozumenie. Dokáže povedať menej ako 50 slov. S ťažkosťami imituje zvuky. Slová len opakuje, nedokáže ich v reči použiť spontánne a adekvátne. Na otázky „kde je?“ nereaguje ani gestom. Nezdiera pozornosť, ak uvidí alebo ak sa stane niečo zaujímavé. Netvorí dvojslovné vety. Reč dieťaťa je ťažko zrozumiteľná (okolie by mu malo rozumieť minimálne 50%). Rozpráva neplynule (opakuje slabiky, slová, „zasekáva sa“) po dobu niekoľkých týždňov.

3 roky: Netvorí jednoduché trojslovné vety. Má slabú slovnú zásobu v porovnaní s rovesníkmi. Používa často nesprávnu gramatiku (napr. nesprávne skloňuje, vynecháva predložky, zvrtné zámena a pod.). Reč dieťaťa je ťažko zrozumiteľná (okolie by mu malo rozumieť aspoň 75%). Vyslovuje niektorú hlásku už chybné, napr. hlásku R nevynecháva, resp. ju nezamieňa za hlásku L, ale tvorí ju už patologicky a „ráčkuje“, má medzizubné sykavky a pod. Rozpráva neplynule (opakuje slabiky, slová, „zasekáva sa“) po dobu niekoľkých týždňov.

4 roky: Dieťa používa jednoduché vety, nie súvetia. Nekladie otázky. Slovná zásoba je obmedzená. Reč nie je zrozumiteľná na 100% aj pre cudzích ľudí. Používa často nesprávnu gramatiku (napr. nesprávne skloňuje, vynecháva predložky, zvrtné zámena a pod.). Má nesprávnu výslovnosť hlások. Rozpráva neplynule (opakuje slabiky, slová, „zasekáva sa“) po dobu niekoľkých týždňov. Dýcha ústami.

4 – 5 rokov: Častý výskyt nesprávne vyskloňovaných slov. Príbeh prerozpráva s ťažkosťami, tvorba viet je oslabená. Dieťa nemá osvojenú správnu výslovnosť hlások S, C, Z, Š, Č, Ž, L, R.

Dieťa nemá plne rozvinuté jazykové a rečové schopnosti: nedokáže komplexne vyjadriť svoje myšlienky, nedokáže prerozprávať zážitok či krátky počutý príbeh, mýli sa v gramatike, má slabšiu slovnú zásobu, má problém zapamätať si nové pojmy, má problémy s porozumením a zapamätávaním si dlhších slovných inštrukcií, netvorí a nepoužíva správne všetky hlásky slovenského jazyka.

6 rokov: Problémy s rozpoznaním prvej a poslednej hlásky v slove. Začínajúce ťažkosti v škole, problémy s čítaním a písaním.